МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА
Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Директор Навчально-наукового
інституту «Каразінський інститут
міжнародних відносин та туристичного
бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

"27" серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЦІНОУТВОРЕННЯ НА СВІТОВИХ ТОВАРНИХ РИНКАХ»

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітня програма: «Міжнародні економічні відносини»
вид дисципліни: обов'язкова
ННІ Каразінський навчально-науковий інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
«27» серпня 2026 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:
д.е.н., проф., професор кафедри міжнародних економічних відносин та логістики Ірина ШКОДІНА

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики
Протокол № 1 від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри _____ Анна ЗАЙЦЕВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми _____ Олена ХАНОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від 27 серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ Ганна ПАНАСЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Ціноутворення на світових товарних ринках» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: сформувати здатність аналізувати механізми формування світових товарних цін, застосовувати сучасні методи ціноутворення та обґрунтовувати цінову політику суб'єктів ЗЕД під час виходу на міжнародні ринки.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- розкрити сутність світових цін, їх види та джерела інформації;
- визначати вплив попиту, пропозиції, конкуренції, валютного курсу й кон'юнктури на рівень цін;
- застосовувати витратні, ринкові та параметричні методи ціноутворення;
- розраховувати ціну експортної та імпортної операції з урахуванням логістичних, страхових і митних складових та умов Incoterms®;
- порівнювати цінові пропозиції конкурентів та оцінювати цінову еластичність попиту;
- розробляти рекомендації щодо міжнародної цінової стратегії на основі аналізу практичних кейсів.

1.3. Кількість кредитів: 3

1.4. Загальна кількість годин: 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни:

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
8-й	8-й
Лекції	
12 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
54 год.	80 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
год.	

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Загальні компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

Фахові компетентності:

- ФК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.
- ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.
- ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.
- ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.
- ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.
- ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.
- ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причиннонаслідкових та просторово-часових зв'язків
- ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.
- ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.
- ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна (ПРН):

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм

міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційноаналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків

1.8. Пререквізити: «Міжнародні економічні відносини», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Міжнародні ринки товарів та послуг», «Статистика».

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади світового ціноутворення та аналіз кон'юнктури

1. Теоретичні основи міжнародного ціноутворення

Світова ціна та її функції. Попит, пропозиція і ринкова рівновага. Конкурентні структури. Цінова еластичність попиту. Відмінність внутрішніх і світових цін.

Аналіз попиту та пропозиції на обраному товарному ринку; визначення чинників зміни рівноважної ціни.

2. Світові ціни та аналіз кон'юнктури товарних ринків

Біржові котирування, довідкові ціни, ціни пропозицій, аукціонні та контрактні ціни. Джерела цінової інформації. Порівнянність цін, якість товару, географія та період постачання.

Пошук цінових даних для одного товару; створення таблиці порівняння цін і короткий висновок щодо ринкової тенденції.

3. Методи міжнародного ціноутворення

Витратні методи, метод «витрати плюс», цільовий прибуток, беззбитковість, ціноутворення на основі попиту та конкуренції, аналоговий і параметричний методи.

Розрахунок ціни за кількома методами; визначення мінімальної прийнятної ціни та цільового рівня прибутковості.

Розділ 2. Практичні механізми розрахунку цін та цінові стратегії

4. Формування експортної та імпортної ціни

Структура зовнішньоторговельної ціни. Виробнича собівартість, пакування, транспортування, страхування, митні платежі та комісії. Умови Incoterms® 2020 як чинник розподілу витрат і ризиків. Валютний курс і валюта контракту.

Розрахунок експортної та імпортної ціни для заданих умов поставки; порівняння альтернативних логістичних маршрутів і валютних сценаріїв.

5. Цінова стратегія підприємства на міжнародному ринку

Цілі цінової політики. Стратегії проникнення, зняття вершків, диференційовані та конкурентні ціни. Цінові знижки й надбавки. Реакція на дії конкурентів. Трансфертне ціноутворення та ризики недобросовісної цінової конкуренції.

Розроблення цінової пропозиції для виходу на закордонний ринок; обґрунтування знижки та оцінювання її впливу на маржу.

6. Особливості ціноутворення на окремих світових товарних ринках

Ціноутворення на аграрну продукцію, енергоносії, метали, промислові товари та технології. Біржові чинники, сезонність, якість, стандарти, логістичні обмеження. Ціни на ліцензії, роялті та об'єкти інтелектуальної власності.

Кейс-аналіз обраного товарного ринку на основі відкритих даних; презентація рекомендацій щодо ціни та цінових ризиків.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	л	п	лаб.	інд.	с. р.	усього	л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**
Розділ 1. Теоретичні засади світового ціноутворення та аналіз кон'юнктури												
Тема 1. Теоретичні основи міжнародного ціноутворення	15	2	4			9	15	2				13
Тема 2. Світові ціни та аналіз кон'юнктури товарних ринків	15	2	4			9	15	2				13
Тема 3. Методи міжнародного ціноутворення	15	2	4			9	15	2				13
Разом за розділом 1	**45**	**6**	**12**			**27**	**45**	**6**				**39**
Розділ 2. Практичні механізми розрахунку цін та цінові стратегії												
Тема 4. Формування експортної та імпортної ціни	15	2	4			9	15	2				13
Тема 5. Цінова стратегія підприємства на міжнародному ринку	15	2	4			9	15	1				14
Тема 6. Особливості ціноутворення на окремих світових товарних ринках	15	2	4			9	15	1				14
Разом за розділом 2	**45**	**6**	**12**			**27**	**45**	**4**				**41**
Усього годин	**90**	**12**	**24**			**54**	**90**	**10**				**80**

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи міжнародного ціноутворення.	4
2	Тема 2. Світові ціни та аналіз кон'юнктури товарних ринків.	4
3	Тема 3. Методи міжнародного ціноутворення	4
4	Тема 4. Формування експортної та імпортної ціни	4
5	Тема 5. Цінова стратегія підприємства на міжнародному ринку	4
6	Тема 6. Особливості ціноутворення на окремих світових товарних ринках	4
Разом		**24**

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин Д.ф.н.	Кількість годин З.ф.н.
1	Підготовка до заняття тема 1. Теоретичні основи міжнародного ціноутворення. Теоретичні основи міжнародного ціноутворення; вправи на попит, пропозицію та рівновагу	9	13
2	Підготовка до заняття тема 2. Світові ціни та аналіз кон'юнктури товарних ринків. Світові ціни: пошук даних, оцінка джерел і порівнянність цін	9	13
3	Підготовка до заняття тема 3. Методи міжнародного ціноутворення. Розрахункові завдання за методами міжнародного ціноутворення	9	13
4	Підготовка до заняття тема 4. Формування експортної та імпортної ціни. Калькуляція експортної/імпортної ціни з урахуванням Incoterms®, логістики, страхування та митних витрат. Розрахунок експортної/імпортної ціни за різних умов поставки	9	13
5	Підготовка до заняття тема 5. Цінова стратегія підприємства на міжнародному ринку. Вибір цінової стратегії та оцінювання впливу знижок на прибутковість. Аналіз міжнародної цінової стратегії підприємства	9	14
6	Підготовка до заняття тема 6. Особливості ціноутворення на окремих світових товарних ринках. Кейс міжнародного товарного ринку: аналіз цінових тенденцій і рекомендації компанії	9	14
Разом		**54**	**80**

6. Індивідуальні завдання

не передбачено

7. Методи навчання

Використовуються такі методи навчання, як лекції з елементами інтерактивних дискусій;

практичні заняття у форматі кейс-стаді та ділових ігор; самостійна робота (аналіз законодавства, підготовка рефератів, пошук статистики, вирішення задач, відповіді на тести, практична робота тощо.). Застосування інтерактивних засобів навчання через використання навчальної платформи LMS Moodle та Zoom, а також їхніх можливостей, зокрема: інтерактивні технології кооперативного та колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань, робота в малих групах.

8. Методи контролю

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

– практичні завдання;

– тестові завдання;

– підготовка та виступ з презентацією;

– виконання семестрової роботи (письмова форма заліку).

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікової завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (заліку):

– виконання завдань на практичних заняттях, а саме тестові завдання, розв'язання задач, виконання робіт, виступ з доповіддю та презентацією на задану тему тощо;

– мінімальна кількість балів для допуску до заліку – **30;**

– максимальна кількість балів, набраних протягом семестру – **60**.

Максимальні значення оцінювання діяльності студента під час вивчення навчальної дисципліни

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						**Залік**	**Сума**
Розділ 1			**Розділ 2**				
Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**40**	**100**
10	10	10	10	10	10		

Критерії оцінювання відповідей та роботи на практичних заняттях

9 - 10 балів - глибокі та системні знання; безпомилкове виконання калькуляцій і розрахунків експортних/імпортних цін; активна участь у дискусіях, аргументований виклад та самостійні висновки.

7 - 8 балів - добре володіння матеріалом, прагматичний аналіз ситуацій, розрахунки виконуються вірно, але можливі дрібні неточності або потреба в уточнювальних запитаннях викладача.

5 - 6 балів - знання матеріалу на репродуктивному рівні, відповіді поверхові, є помилки в термінах та розрахункових задачах, складнощі при обґрунтуванні вибору умов поставки Incoterms® чи методів ціноутворення.

1 - 4 бали - фрагментарні знання, суттєві помилки в калькуляціях, практичні завдання не виконані.

0 балів - відсутність відповіді, нез'явлення на заняттях без поважної причини або повне незнання.

Структура та критерії оцінювання залікової роботи (40 балів):

Структура залікової роботи:

1. Частина 1. Теоретичний блок (10 тестових завдань) до 10 балів (вірна відповідь 1

бал).

2. Частина 2. Практичний розрахунковий блок (2 практичні задачі: калькуляція ціни за Incoterms® 2020 з урахуванням мита/логістики, визначення рівноважної ціни або точки беззбитковості) - до 20 балів (по 10 балів за задачу).

3. Частина 3. Аналітичний кейс (вибір та обґрунтування цінової стратегії підприємства) - до 10 балів.

Шкала оцінювання залікової роботи (максимум 40 балів):

- 36 – 40 балів – вірно виконана робота, повні теоретичні відповіді, правильні розрахунки та ґрунтовні аналітичні висновки.
- 28 – 35 балів - високий рівень виконання; незначні огріхи в оформленні чи формулюваннях висновків.
- 20 – 27 балів- задовільне виконання; наявні методичні чи арифметичні помилки у задачах, що не змінюють загальної логіки.
- 1 – 19 балів - незадовільно; грубі помилки в декількох блоках, відсутність розрахунків чи висновків.
- **0 балів -** робота не виконана або виявлено порушення академічної доброчесності.

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Можуть також додатково (замість певних завдань, обговорюється з викладачем) враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу) та ін;
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем цифрового багкінгу;
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях (підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
0-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література:

1. Ціни і ціноутворення: підручник / за ред. А. В. Непрана, І. Ю. Шевченко. Харків: ПП Іванченка, 2026. 452 с.
2. Ковтун О. І., Гаврилюк О. В. Міжнародне ціноутворення та кон’юнктура світових товарних ринків: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2025. 280 с.
3. Савченко М. В., Іванова О. А. Маркетингове ціноутворення на світових ринках: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2025. 312 с.
4. Бучнєв М. М. Маркетингове ціноутворення: навчальний посібник. Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. 134 с.
5. Літвінов Ю. І. Ціноутворення в умовах ринку: навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2022. 400 с.

Допоміжна література:

1. Макаренко Н. О., Лишенко М. О. Маркетингове ціноутворення. Теоретичні основи: навч. посіб. Буринь, 2020. 129 с.
2. Лисак О. І., Андрєєва Л. О., Тебенко В. М. Ціноутворення: курс лекцій. Мелітополь: Люкс, 2020. 193 с.

3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (зі змінами та доповненнями, станом на 2025-2026 рр.).
4. Закон України «Про ціни і ціноутворення» (зі змінами та доповненнями, станом на 2025-2026 рр.).
5. ICC Incoterms® 2020: Офіційні правила ICC для тлумачення торговельних термінів.
6. Шкодіна І.В., Зеленько О.О. Енергетична криза та її наслідки для ринку природного газу ЄС. *БІЗНЕС ІНФОРМ.* 2025. №1-. (с. 47 - 53). https://www.business-inform.net/article/?year=2025&abstract=2025_1_0_47_53
7. Shkodina I., Ivashchenko M. Innovative approaches to green investment: a decentralized financial model for the European market. *Online Journal Modelling the New Europe.* 2025. Issue no. 48. P.73-90 DOI: 10.24193/OJMNE.2025.48.05
8. Шкодіна І.В. Бузівський М.Є. Електронна комерція в умовах воєнної трансформації економіки України. *ГРААЛЬ НАУКИ :* міжнар. наук. журнал. НУ«Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2026. No 63. 936с. С.244- 249. https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/06.03.2026/51
9. Shkodina , I. (2026). International investment in artificial intelligence: investment asymmetry and risks of technological dependence in EU countries. *FINANCIAL AND CREDIT SYSTEMS: PROSPECTS FOR DEVELOPMENT*, *2*(21), 183-194. https://doi.org/10.26565/2786-4995-2026-2-14
10. Шкодіна І.В. Інвестиційна асиметрія в сфері штучного інтелекту. *Ефективна економіка.* 2026.№ 5. https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/10681/10825 DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.5.196

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. World Bank - Commodity Markets: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets
2. UN Comtrade - міжнародна статистика торгівлі: https://comtradeplus.un.org
3. ITC Trade Map - статистика міжнародної торгівлі: https://www.trademap.org
4. Eurostat - міжнародна та європейська статистика: https://ec.europa.eu/eurostat
5. ICC - Incoterms® Rules: https://iccwbo.org/business-solutions/incoterms-rules

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких обмежень з забороною відвідування ЗВО) надається можливість скласти **залік дистанційно** на платформі Moodle в дистанційному курсі **Ціноутворення на світових товарних ринках,** режим доступу: https://moodle.karazin.ua/course